

KOMMUNIKATIONSUTSKOTTETS BETÄNKANDE 10/2009 rd

Regeringens proposition med förslag till lag om yrkeskompetens för taxiförare och till vissa lagar som har samband med den samt till lag om ändring av lagen om yrkeskompetens för lastbils- och bussförare

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 1 april 2009 en proposition med förslag till lag om yrkeskompetens för taxiförare och till vissa lagar som har samband med den samt till lag om ändring av lagen om yrkeskompetens för lastbils- och bussförare (RP 33/2009 rd) till kommunikationsutskottet för beredning.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- regeringsråd Eija Maunu, kommunikationsministeriet
- överinspektör Minna Gråsten, inrikesministeriet
- enhetschef Ari Herrala, Fordonsförvaltningscentralen
- förvaltningschef Timo Koskinen, Finlands Taxiförbund.

Dessutom har skriftligt utlåtande lämnats av

- inrikesministeriet
- Bil- och Transportbranschens Arbetarförbund AKT rf
- Suomen Taksiliitto.

PROPOSITIONEN

I propositionen föreslår regeringen en lag om yrkeskompetens för taxiförare. Kraven på yrkeskunnande, lämplighet och lokalkännedom för taxiförare preciseras.

Föraren ska genomgå en utbildning för taxiförare och avlägga ett prov för taxiförare.

Vid bedömningen av lämpligheten fästs uppmärksamhet vid förarens övriga förutsättningar och egenskaper för att arbeta i yrket.

Föraren ska ha ett körstillstånd för taxiförare som beviljas av polisen. Polisen bedömer förarens lämplighet och lokalkännedom. Fordons-

förvaltningscentralen godkänner utbildningsordnare och utbildningsprogram och svarar för uppgifter som ansluter till prov och övervakning. För uppgifter i anslutning till övervakningen och mottagandet av prov kan centralen anlit serviceproducenter.

I lagen om Fordonsförvaltningscentralen, vägtrafiklagen och lagen om fordonstrafikregistret görs vissa tekniska ändringar.

Vidare ändras straffbestämmelsen i lagen om yrkeskompetens för lastbils- och bussförare.

De föreslagna lagarna avses träda i kraft hösten 2009.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Allmän motivering

Med hänvisning till propositionen och övrig utredning finner utskottet förslaget nödvändigt och ändamålsenligt. Utskottet tillstyrker lagförslaget, men med följande anmärkningar och ändringsförslag.

Målet med propositionen är att taxiförare ska få bättre yrkeskunskaper och att kundservice och transportsäkerheten därmed ska förbättras och trafiksäkerheten öka. Kraven på taxiförare är anpassade till kravnivån på uppgifterna med särskild tonvikt lagd på säkra transporter och minimikrav på kundservice. Med bättre tillståndsregler blir systemet mer samordnat samtidigt som det blir lättare att nå målen för verksamheten och övervaka den. Förslagen medverkar till att göra taxitrafiken effektivare och mer fungerande. Därmed ökar respekten för området och det blir mer attraktivt.

De nuvarande bestämmelserna är mycket generella och det har resulterat i stor variation i tillståndsreglerna. Det finns all orsak att se över reglerna eftersom körtillstånden i grund och botten handlar om taxiförarnas rätt att utöva sitt yrke och sin näring.

När det handlar om persontrafik måste man alltid kunna ställa höga kvalitetskrav på förarnas yrkeskunskaper och utbildningen. I fortsättningen kommer de grundläggande kunskaperna att ingå i en samordnad utbildning för taxiförare. Dessutom ska de behålla och förbättra sina färdigheter genom regelbunden fortbildning. Utbildningen och provet är framförallt tänkta att ge förarna den kompetens som behövs i kundservice och de attityder som de behöver för att kunna möta, hjälpa och på andra sätt hantera olika typer av kunder och kundgrupper. Den kortvariga körrätten genom förarexamen räcker inte till för att få körtillstånd för taxiförare. Det visar att de också måste ha erfarenhet.

Det är extra viktigt att taxiförarnas lokalkännedom testas. Nedan i detaljmotiven föreslår utskottet därför att lokalkännedom ska påvisas för någon som innehar tillstånd för både utbildning och fortbildning för taxiförare. Samtidigt är det viktigt att säkerställa att man kan avlägga lokalkännedomsavsnittet i alla kommuner. Det finns en viss risk för att små kommuner i periferin inte är ett intressant objekt för de som ordnar prov i lokalkännedom. Utskottet föreslår därför att det kunde ingå som villkor för tillstånd att ordna taxiförarutbildning att också ordna prov i lokalkännedom. Proven kunde ordnas regionalt inom utbildningstillhandahållarnas distrikt eller mer omfattande för hela regioner.

Detaljmotivering

Lagförslag 1

8 § *Lokalkännedom*. Enligt propositionen ska taxiförarnas lokalkännedom testas genom ett prov som ordnas genom Fordonsförvaltningscentralen. Polisen är tillståndsmyndighet och svarar för att bedöma taxiförarnas lämplighet och testa deras lokalkännedom, precis som nu.

Enligt vad utskottet har erfarit kan man inte längre anse att testning av taxiförarnas lokalkännedom är ett uppdrag för polisen. Det är naturligt att polisen bedömer tillståndshavarnas lämplighet för det ansvarsfulla taxiföraryrket med avseende på säkra transporter och trafiksäkerhet. Däremot har kännedom om körrutter och adressen till offentliga inrättningar inget direkt samband med polisens uppgifter, utan lokalkännedom har i första hand effekter på taxiskjutsens pris. Om Fordonsförvaltningscentralens taxiförarprov kombineras med ett test i lokalkännedom får myndigheten betydligt mer arbete, vilket kräver större resurser eftersom Fordonsför-

valtningscentralen inte har någon lämplig regional organisation.

Följaktligen föreslår utskottet att lokalkännedom ska påvisas för den som innehar tillstånd för utbildning och fortbildning av taxiförare. Utbildaren ska testa lokalkännedomen och lämna ett intyg som bifogas ansökan om körtillstånd. Testet kan ordnas antingen i samband med utbildningen enligt 6 § eller vid ett särskilt provtillfälle.

Utskottet föreslår alltså att den första meningen i 8 § 2 mom. ändras till att lokalkännedom ska påvisas för den som innehar ett utbildningstillstånd enligt 26 §. Dessutom inför utskottet ett tillägg om att den som klarar av testet ska få ett intyg.

10 § Beviljande av körtillstånd. Enligt propositionen ska taxiförare beviljas körtillstånd för fem år, men högst för den tid som körrätten gäller om inte något annat följer av 4 § 1 mom. 2 punkten, där det sägs att taxiföraren inte får ha fyllt 70 år. Tillstånd får alltså beviljas för fem år om körtillståndet gäller för lika länge och föraren inte har fyllt 70 år.

Utan denna explicita förbudsbestämmelse kan personer under 70 år få körkortet förnyat för så lång tid att det också gäller när de är över 70 år. Följaktligen föreslår utskottet att den sista meningen i 1 mom. ändras till att körtillstånd beviljas längst fram till dess att sökanden fyller 70 år.

13 § Förlängning av giltighetstiden för körtillstånd. I paragrafen preciseras villkoren för förlängt körtillstånd. Sökanden måste bland annat uppfylla villkoren för körtillstånd i 4 § 1 mom. I de fall som anges i 13 § 1 mom. får körtillståndet förlängas också utan att 4 § 1 mom. 6 punkten påverkar beslutet. Däremot får körtillstånd inte förlängas om ett brott som sökanden har gjort sig skyldig till är exceptionellt allvarligt eller om det finns andra särskilda skäl att inte förlänga.

Utskottet anser det nödvändigt att precisera att bestämmelserna i 9 § 2 mom. om tidpunkten för brottet är tillämpliga här. Ett allvarligt brott som sökanden har gjort sig skyldig till inom fem

år före ansökan är alltså ett hinder för att få körtillstånd. Följaktligen måste också brottet i 13 § vara ett hinder för att förnyat körtillstånd för lika lång tid från och med tidpunkten för brottet som det är ett hinder för körtillstånd.

För att säkerställa att reglerna är desamma som när tillstånd ansöks första gången föreslår utskottet att den sista meningen i 1 mom. preciseras till att ett körtillstånd inte kan förlängas, om brottet är exceptionellt allvarligt eller om det finns något annat särskilt skäl och sökanden har gjort sig skyldig till brott under en period av fem år före ansökan.

21 § Återlämnande av körtillstånd till innehavaren efter ett återkallande. Paragrafen föreskriver om återlämnande av körtillstånd när det har återkallats. Enligt 2 mom. ska tillståndshavarens lämplighet bedömas på nytt i enlighet med 9 §. Uppgifter till utskottet pekar på att det är oklart om man då tar hänsyn till brott som myndigheterna har fått reda på senare eller också till brott som är anledningen till att körtillståndet har återkallats. I så fall skulle sökanden drabbas av påföljder två gånger. För att förhindra dubbla påföljder bör regeln vara att andra brott än de som har lett till att körtillståndet har återkallats ska beaktas. De brott som nämns i 9 § 2 mom. 2 punkten ska bara beaktas om de sammantaget leder till att taxiföraren inte är lämplig för yrket.

Utskottet föreslår att 2 mom. får en ny mening om att brott som avses där beaktas om tillståndsmyndigheten har fått reda på dem efter att körtillståndet har återkallats och om de ensamma eller i enlighet med 2 punkten tillsammans med andra brott gör att taxichauffören är olämplig.

26 § Utbildningstillstånd. Enligt 2 mom. kan företag, sammanslutningar eller stiftelser med de pedagogiska, yrkesmässiga, ekonomiska och andra resurser som verksamheten kräver godkännas som innehavare av utbildningstillstånd. I sådana fall kommer till exempel läroanstalter och lokala föreningar inom området i fråga. I 29 § ingår närmare krav på vilken utbildning, erfaren-

het och branschkännedom undervisningspersonalen måste ha.

Här anser utskottet det nödvändigt att precisera bestämmelsen med att enskilda näringsutövare inte kan vara ett företag med rätt att få utbildningstillstånd enligt 26 § 2 mom. Det räcker alltså inte med firma för att uppfylla kravet på företag. I stället för företag kan också bolag med mer strukturerad verksamhet komma i fråga. Utskottet föreslår att bolag, sammanslutningar eller stiftelser med de pedagogiska, yrkesmässiga, ekonomiska och andra resurser som verksamheten kräver ska kunna godkännas som innehavare av utbildningstillstånd.

31 § *Tillsyn*. Utskottet hänvisar till kommentarerna under 8 § och föreslår att den som utövar

tillsyn ska ha rätt att vara närvarande vid provet i lokal kännedom. Tillägget ingår i den första meningen i 2 mom.

41 § *Ikraftträdande och övergångsbestämmelser*. Utskottet korrigerar det felaktiga paragrafnumret, 41 § till 40 §.

Förslag till beslut

Med stöd av det ovan anförda föreslår kommunikationsutskottet

att lagförslag 2—5 godkänns utan ändringar och

att lagförslag 1 godkänns med ändringar (Utskottets ändringsförslag).

Utskottets ändringsförslag

1.

Lag

om yrkeskompetens för taxiförare

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1—7 §
(Som i RP)

8 §
Lokalkännedom

(1 mom. som i RP)
Lokalkännedom ska påvisas för någon med utbildningstillstånd enligt 26 §. Den som avlägger provet med godkänt resultat ska få ett intyg över detta. Närmare bestämmelser om lokalkännedomens innehåll och om de krav som gäller påvisandet av den kan utfärdas genom förordning av statsrådet.

9 §
(Som i RP)

10 §
Beviljande av körtillstånd

Körtillstånd beviljas för fem år, dock högst för den tid som sökandens körrätt gäller och längst tills sökanden fyller 70 år.
(2—4 mom. som i RP)

11 och 12 §
(Som i RP)

13 §

Förlängning av giltighetstiden för körtillstånd

Giltighetstiden för körtillstånd förlängs fem år i sänder, om sökanden uppfyller de villkor för erhållande av körtillstånd som anges i 4 § 1 mom. och visar att han eller hon har genomgått föreskriven fortbildning. Giltighetstiden för körtillstånd kan utan hinder av nämnda 4 § 1 mom. 6 punkten förlängas, om körtillståndet har varit återkallat på grund av ett sådant brott som avses i 9 § 2 mom. eller om den sökande har en sådan körrätt som avses i lagen om alkoholövervakad körrätt (439/2008). Körrätten kan dock inte förlängas, om brottet är exceptionellt allvarligt eller om det finns ett annat särskilt skäl till detta *och sökanden har gjort sig skyldig till ett brott inom en period av fem år före ansökan.*

(2 mom. som i RP)

14—20 §
(Som i RP)

21 §

Återlämnande av körtillstånd till innehavaren efter ett återkallande

(1 mom. som i RP)

Innan ett körtillstånd återlämnas ska tillståndshavarens lämplighet bedömas på nytt i enlighet med 9 §. *Av gärningarna i 9 § 2 mom. ska de beaktas som tillståndsmyndigheten har fått kännedom efter att körtillståndet återkallades och som ensamma eller enligt 2 punkten tillsammans med andra gärningar hindrar att taxiföraren anses vara lämplig.* Om det finns ett skäl enligt 10 § 2 mom. att misstänka att tillståndshavaren inte har upprätthållit sin körskicklighet, kan polisen innan tillståndet återlämnas ålägga honom eller henne att inom utsatt tid lämna in ett intyg över en ny förarexamen.

22—25 §
(Som i RP)

26 §

Utbildningstillstånd

(1 mom. som i RP)

Som innehavare av utbildningstillstånd kan godkännas *bolag*, sammanslutningar eller stiftelser som har de pedagogiska, yrkesmässiga, ekonomiska och andra resurser som verksamheten kräver.

(3 mom. som i RP)

27—30 §
(Som i RP)

31 §

Tillsyn

(1 mom. som i RP)

Den som utövar tillsynen har rätt att få följa med undervisningen och *provet i lokalkännedom* och få de uppgifter som behövs för tillsynen. Innehavare av utbildningstillstånd ska ordna förhållandena så att inspektioner kan utföras på behörigt sätt. Inspektioner får inte företas på en plats som omfattas av hemfriden.

(3 mom. som i RP)

32—39 §
(Som i RP)

40 § (41 §)

Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

(Som i RP)

KoUB 10/2009 rd — RP 33/2009 rd

Helsingfors den 28 maj 2009

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Martti Korhonen /vänst
medl. Mikko Alatalo /cent
Marko Asell /sd
Leena Harkimo /saml
Jyrki Kasvi /gröna (delvis)
Lauri Kähkönen /sd
Mats Nylund /sv

Pentti Oinonen /saf
Reijo Paajanen /saml
Markku Pakkanen /cent
Tero Rönni /sd
Pertti Salovaara /cent
Janne Seurujärvi /cent
Anne-Mari Virolainen /saml.

Sekreterare var

utskottsråd Kaj Laine.